

Correctievoorschrift VSBO PBL

2023

tijdvak 1
woensdag 17 mei
07.30 - 09.30 uur

Economie

Verwerken scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het online AWP-programma.
De scores moeten uiterlijk maandag 5 juni 2023 om 12.00 uur ingevuld zijn.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-v.s.b.o. d.d. 23-06-2008 (PB. 2008, no. 54). Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

- 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Eenzelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel van het examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wél mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden door het ETE.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen Economie PBL eerste tijdvak 2023 kunnen maximaal 48 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 33 vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Geldhoeveelheid

1 **maximumscore 2**

- zelfvoorziening 1
- indirecte ruil 1

2 **A**

3 **A**

4 **maximumscore 2**

Omschrijving	Functie
Je kunt geld bewaren voor toekomstige uitgaven.	spaarmiddel 1
Je kunt goederen en diensten kopen met het geld.	ruilmiddel 1

5 **C**

E-commerce en de coronapandemie

6 **maximumscore 2**

Beweringen	Juist	Onjuist
De treadmill is een basisbehoefte.		x
Jane is een consument.	x	
De treadmill is een verbruiksgoed.		x

indien drie juist 2

indien een of twee juist 1

7 **maximumscore 1**

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- jongeren houden ervan geld uit te geven
- jongeren zijn de volwassen consumenten van de toekomst
- jongeren zijn goed in moderne technologie

Anders geformuleerde antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 1 $(830 + 620 + 740) \times f \ 1.000,- = f \ 2.190.000,-$ <i>Als het bedrag niet met 1000 is vermenigvuldigt ook het punt toekennen.</i>	
9	maximumscore 2 Import van goederen, want er komen buitenlandse goederen ons land binnen.	1 1

Bryan

- 10 **maximumscore 1**
Een voorbeeld van een juist antwoord:
Dan worden de kwaliteit en verschillende prijzen van verschillende merken tablets met elkaar vergeleken.
Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.
- 11 **maximumscore 2**
- commerciële beïnvloeding 1
 - reclame 1
- 12 **maximumscore 1**
De hoeveelheid goederen en diensten die gekocht kunnen worden met het inkomen.
Andere (anders geformuleerde) antwoorden ter beoordeling van de examinerator.
- 13 **maximumscore 2**
- $f \ 140,- \times 12 = f \ 1.680,-$ 1
- $f \ 2.100,- - f \ 1.680,- = f \ 420,-$ 1
- 14 **maximumscore 2**

Stellingen	Juist	Onjuist
Een andere naam voor noodzakelijke goederen is luxegoederen.		X
De tablet is een voorbeeld van een secundair goed.	X	

Verzekeren

15 maximumscore 2

Stellingen	Juist	Onjuist
Bij een brandverzekering keert de verzekeringsmaatschappij meer dan de geleden schade uit.		X
Bij een brandverzekering keert de verzekeringsmaatschappij alleen uit als er sprake is van een onzekere gebeurtenis.	X	

16 maximumscore 2

	Premie	
Brandverzekering	$f\ 500,- \times 1,10 = f\ 550,-$	1
Overige verzekeringen	$f\ 900,-$	
Totaal betaalde premies	$f\ 1.450,-$	
Totaal betaalde premies <u>per maand</u>	$f\ 1.499,- / 12 = f\ 120,83$	1

17 maximumscore 1

geen schadeverzekering

18 A

Lenen

19 maximumscore 1

$f\ 1.750,- - f\ 520,- = f\ 1.230,-$

20 A

21 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord:

- Indien ze meer geld nodig hebben, kunnen ze tot de kredietlimiet lenen.
- Ze kunnen flexibel geld opnemen en aflossen

Andere (anders geformuleerde) antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 3

Waarde nieuwe auto	$1,50 \times f\ 12.000,- = f\ 18.000,-$	1
Per maand te reserveren	$(f\ 18.000,- - f\ 8.000,-) / 24 = f\ 416,67$	1

1

De huizenmarkt

23 B

24 A

25 B

26 maximumscore 2

$$f\ 366.000,- \times 6\% = f\ 21.960,-$$

1

$$/ 12 = 1.830,- \times 2 = f\ 3.660,-$$

1

Arbeidsmarkt

27 maximumscore 1

$$(18.000 - 12.900) / 12.900 \times 100\% = 39,5\%$$

28 maximumscore 2

- aanbod van arbeid
- werkloosheid

1

1

29 A

30 maximumscore 2

- primaire

1

- niet

1

Chipsfabriek

31 C

32 A

33 maximumscore 2

Voorbeelden	Natuur	Arbeid	Kapitaal
machines			x
lichamelijke inspanning		x	
hout	x		

indien drie juist

2

indien één of twee juist

1